

Mjesna samouprava u Zagrebu - kratka informacija za građane

Tijekom provođenja projekta pripremili smo kratku informaciju za građane o mjesnoj samoupravi u Zagrebu, kako bi se mogli lakše informirati o oblicima mjesne samouprave i njihovim zadaćama. U međuvremenu je donesen novi Statut Grada Zagreb (Sl. glasnik 23/16) te su u tekst uključene nove odredbe.

Statutom iz 2016. su usvojene neke promjene u mjesnoj samoupravi, na način da su povećana sredstva i ovlasti u svrhu veće decentralizacije. Dio ovlasti lokalne samouprave prenesen je na mjesnu razinu radi veće učinkovitosti i transparentnosti.

Glavna područja promjene se odnose na djelokrug vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora, promjene u financiranju mjesne samouprave te u načinu djelovanja vijeća gradskih četvrti i mjesnih odbora. Mjesna samouprava u potpunosti preuzima ovlasti održavanja komunalne infrastrukture koja se odnosi na odvodnju atmosferskih voda, čišćenje javnih površina, održavanje gradskih parkova i ostalih ozelenjenih površina i redovno održavanje nerazvrstanih cesta.

Vijeća mjesnih odbora po prvi put samostalno donose planove malih komunalnih akcija (MKA) kao sastavni dio planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti.

Program održavanja komunalne infrastrukture te plan komunalnih aktivnosti i MKA donose se u okviru sredstava planiranih Proračunom Grada Zagreba te financijskim planovima gradskih četvrti i mjesnih odbora.

O mjesnoj samoupravi

Mjesna samouprava obuhvaća institucionalne oblike i postupke putem kojih građani grada Zagreba sudjeluju u odlučivanju o poslovima koji neposredno i svakodnevno utječu na njihov život i rad u užim lokalnim zajednicama.

Oblici mjesne samouprave u Gradu Zagrebu su **gradske četvrti** i **mjesni odbori**.

U Gradu Zagrebu osnovano je 17 gradskih četvrti.

Stanovnici svake gradske četvrti biraju vijeće gradske četvrti, a članovi vijeća, iz svojih redova, predsjednika vijeća.

U gradskim četvrtima osnovano je 218 mjesnih odbora.

Tijela mjesnog odbora su vijeće mjesnog odbora, čije članove biraju svi građani s pravom glasa koji imaju prebivalište na području mjesnog odbora i predsjednik vijeća mjesnog odbora, koga članovi vijeća biraju iz svojih redova.

Gradske četvrti i mjesni odbori su pravne osobe.

U ostvarivanju svoje uloge gradske četvrti i mjesni odbori moraju uvažavati interese grada kao cjeline.

Gradske četvrti

Gradske četvrti osnovane su za područja unutar Grada Zagreba koja predstavljaju gradske, gospodarske i društvene cjeline, a koje su povezane zajedničkim interesima građana.

Jedanaest od ukupno 17 gradskih četvrti cijelim je svojim područjima smješteno unutar granica naselja Zagreb.

Četiri gradske četvrti obuhvaćaju, osim rubnih dijelova grada Zagreba, još i pojedina manja okolna naselja ili dijelove takvih naselja. To se odnosi na Novi Zagreb – istok, Novi Zagreb – zapad, Peščenicu – Žitnjak i Gornju Dubravu.

Dvije prostorno najveće gradske četvrti – Sesvete i Brezovica, koje zajedno obuhvaćaju više od 45% ukupne površine Grada Zagreba – protežu se gotovo isključivo područjima desetaka prigradskih naselja obuhvaćajući tek neznatne dijelove područja grada Zagreba kao naselja.

Tijela gradske četvrti

Tijela gradske četvrti su vijeće gradske četvrti i predsjednik vijeća gradske četvrti.

Broj članova svakog pojedinog vijeća gradske četvrti određen je Odlukom o izborima članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora (Službeni glasnik 4/13), na osnovi službenih rezultata zadnjeg popisa stanovništva, i to tako da se u vijeće bira:

- 11 članova u gradskoj četvrti koja ima do 30.000 stanovnika,
- 15 članova u gradskoj četvrti koja ima od 30.001 do 50.000 stanovnika,
- 19 članova u gradskoj četvrti koja ima više od 50.000 stanovnika.

Članove vijeća biraju građani s područja gradske četvrti na temelju općega biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasovanjem, proporcionalnom izbornom metodom, na osnovi kandidacijskih lista koje mogu predlagati političke stranke i birači.

Mandat članova vijeća traje četiri godine.

Vijeće, iz reda svojih članova, većinom glasova svih članova, bira predsjednika vijeća i jednog potpredsjednika vijeća na vrijeme od četiri godine.

Funkcije predsjednika, potpredsjednika i člana vijeća su počasne.

Ovlasti i način rada vijeća gradske četvrti

Člankom 79. Statuta Grada Zagreba vijećima gradskih četvrti povjereno je samostalno obavljanje, između ostalog, sljedećih poslova:

- donošenje financijskih planova i izvještaja o izvršenju financijskog plana;
- odlučivanje o raspolaganju imovinom gradskih četvrti;

- donošenje programa održavanja komunalne infrastrukture
- donošenje planova komunalnih aktivnosti, čiji su sastavni dio planovi malih komunalnih akcija mjesnih odbora
- fakultativno donošenje plana potreba za aktivnostima, programima i projektima unapređenja života građana gradske četvrti i mjesnih odbora koji su od interesa za dva ili više mjesnih odbora ili za cijelu gradsku četvrt te utvrđivanje prioritete u njihovoj realizaciji
- sazivanje mjesnih zborova građana;
- donošenje programa rada i izvješća o radu vijeća;
- suradnja s drugim gradskim četvrtima na području Grada Zagreba, osobito sa susjednim;
- suradnja s udrugama u gradskim četvrtima u pitanjima od interesa za građane gradskih četvrti;

Člankom 80. Statuta određeno je da vijeće gradske četvrti također:

- predlaže koncept razvoja svoga područja u okviru razvojnog plana Grada Zagreba;
- predlaže rješenja od interesa za svoje područje u postupcima izrade i donošenja prostornih i drugih planskih dokumenata i njihova ostvarivanja;
- prati stanje u komunalnoj infrastrukturi na svom području i predlaže programe razvoja komunalne infrastrukture;
- brine o uređivanju naselja, kvaliteti stanovanja, komunalnim objektima, infrastrukturi, te obavljanju komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti od značenja za gradsku četvrt;
- predlaže i prati mjere i akcije za zaštitu i unapređivanje okoliša te za poboljšanje uvjeta života
- razmatra pitanja iz nadležnosti Grada, koja se odnose na gradsku četvrt, njezino područje i stanovništvo i daje nadležnim tijelima mišljenje i prijedloge
- razmatra prijedloge građana i pravnih osoba s područja gradske četvrti i ako ocijeni da je prijedlog osnovan, prosljeđuje ga tijelima nadležnim za njihovo rješavanje.

Financijski plan, odluke o upravljanju imovinom i plan malih komunalnih akcija, vijeće gradske četvrti donosi većinom glasova svih članova.

Odnos gradskih tijela i tijela gradskih četvrti

Gradonačelnik i gradska upravna tijela, prije realizacije određene mjere ili odlučivanja o pitanjima važnim za pojedinu gradsku četvrt, dužni su provesti savjetovanje s vijećem gradske četvrti, između ostalog o:

- planom uređivanja javnih površina;
- uređivanjem prometa
- priredbama na javnim cestama, trgovima i pješačkim zonama;
- svim drugim pitanjima koja se odnose na kvalitetu života građana na području gradske četvrti.

Savjetovanje obuhvaća slanje zahtjeva vijeću gradske četvrti za davanje mišljenja, primjedbi i prijedloga te uključivanje predstavnika vijeća gradske četvrti u radne skupine i druga tijela koja odlučuju o pitanjima važnim za gradsku četvrt.

Vijeće gradske četvrti treba dati svoje mišljenje gradonačelniku, odnosno gradskim upravnim tijelima, u ostavljenom roku koji ne može biti kraći od osam dana.

Gradonačelnik i gradska upravna tijela također su dužni informirati predsjednika vijeća gradske četvrti o pitanjima u vezi s: planiranjem razvoja grada, programima gradske uprave, zaštitom okoliša, gradnjom objekata na području gradske četvrti i drugim pitanjima važnima za gradsku četvrt. Predsjednik je, pak, dužan o tim pitanjima izvijestiti vijeće.

Gradonačelnik, predsjednik Gradske skupštine i predsjednici vijeća gradskih četvrti čine **koordinaciju** na čelu koje se, prema dogovoru, izmjenjuju gradonačelnik i predsjednik Gradske skupštine. Koordinacija raspravlja o pitanjima važnima za gradske četvrti i o sukobu interesa gradskih četvrti, mjesnih odbora i Grada kao cjeline najmanje dva puta godišnje. U radu koordinacije sudjeluje pročelnik gradskoga upravnog tijela nadležnog za mjesnu samoupravu, bez prava odlučivanja.

Mjesni odbori

Mjesni odbori su osnovani za pojedini dio gradske četvrti, pojedino naselje ili više međusobno povezanih manjih naselja, ili dio većeg naselja koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu cjelinu.

Od ukupno 218 mjesnih odbora, njih 147 osnovano je za pojedine dijelove naselja Zagreb, a 12 za dijelove područja naselja Sesvete. Na područjima preostalih 68 službenih naselja (mjest) u sastavu Grada Zagreba osnovano je ukupno 59 mjesnih odbora.

Područja pojedinih naselja i mjesnih odbora posve su istovjetna u 15 slučajeva, a 35 odbora obuhvaća više naselja, odnosno dijelova naselja.

Ovlasti i način rada vijeća mjesnog odbora

Člankom 99. Statuta Grada Zagreba propisano je da vijeće mjesnog odbora, između ostalog:

- donosi financijski plan i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana;
- odlučuje o raspolaganju imovinom mjesnog odbora;
- donosi program rada i izvješće o radu;
- donosi plan malih komunalnih akcija mjesnog odbora, koji je sastavni dio plana komunalnih aktivnosti gradske četvrti;
- može donijeti plan potreba za aktivnostima, programima i projektima unapređenja kvaliteta života građana koji su od interesa za pojedini dio mjesnog odbora ili za cijeli mjesni odbor i utvrđuje prioritete u njegovoj realizaciji;
- donosi program rada i izvješće o radu;
- saziva mjesne zborove građana;
- surađuje s drugim mjesnim odborima na području gradske četvrti osobito sa susjednim;

- surađuje s udrugama na svom području u pitanjima od interesa za građane s područja mjesnog odbora

Vijeće mjesnog odbora, između ostalog:

- razmatra pitanja koja neposredno i svakodnevno utječu na život i rad građana koji žive na području određenoga mjesnog odbora, a posebno u vezi s uređivanjem naselja, zaštitom djece, mladeži i starijih osoba i skrbi o njima te sa zadovoljavanjem zdravstvenih, kulturnih i sportskih potreba građana, i predlaže mjere za unapređivanje života i rada tijelima nadležnim za njihovo donošenje;
- predlaže vijeću gradske četvrti radove i poslove za plan komunalnih aktivnosti na svom području;
- provodi sportske, rekreacijske, kulturne, socijalne, javnozdravstvene, obrazovne i druge programe lokalnog značenja i pri tome surađuje s formalnim i neformalnim oblicima udruženja građana;
- provodi programe čišćenja i uređenja okoliša i pri tome surađuje s organiziranim i neformalnim oblicima udruženja građana;
- predlaže vijeću gradske četvrti plan potreba za aktivnostima, programima i projektima unapređenja kvaliteta života građana koji su od interesa za cijelu gradsku četvrt i prioritete u njihovoj realizaciji;
- prati stanje u komunalnoj infrastrukturi na svom području i preko vijeća gradske četvrti predlaže programe razvoja, gradnje i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na svom području;
- brine se o uređivanju naselja, kvaliteti stanovanja, komunalnim objektima, infrastrukturi te obavljanju komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti od značenja za mjesni odbor;
- brine se o zadovoljavanju potreba stanovnika na području predškolskog odgoja i obrazovanja, javnog zdravstva, socijalne skrbi, kulture, tehničke kulture i športa, od značenja za mjesni odbor;
- predlaže preko vijeća gradske četvrti mjere i akcije za zaštitu i unapređivanje okoliša te za poboljšanje uvjeta života na svom području i prati njihovo provođenje
- predlaže preko vijeća gradske četvrti mjere za učinkovitiji rad komunalnih službi.

Koordinacija gradske četvrti

Predsjednici vijeća mjesnih odbora i predsjednik vijeća gradske četvrti čine koordinaciju gradske četvrti.

Na čelu je koordinacije predsjednik vijeća gradske četvrti. Koordinacija raspravlja o pitanjima važnim za mjesne odbore i gradsku četvrt.

Projekt financira Projekt sufinansira

Sadržaj ovog teksta isključiva je odgovornost ODRAŽ-a.